

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
Кафедра філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХСИТ
Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Бакалавр філології. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Bachelor of Philology. Germanic Languages and Literatures (translation included, first – English)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС / 90 годин, у тому числі, самостійної роботи – 54 години, лекційних – 18 годин, семінарських – 18 годин
Форма семестрового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	Лекції, Семінарські заняття, консультації: Гайдук Максим Олександрович – в. о. доцента кафедри філософії, соціально - гуманітарних наук та фізичного виховання, доктор філософії з цивільної безпеки m_haiduk@univer.km.ua Профілі у наукових базах даних: Google Scholar https://scholar.google.com/citations?hl=uk&tzom=-120&user=cxRd58IAAAAJ&view_op Scopus Author ID: 60006984700 ORCID https://orcid.org/0009-0002-5248-322X
Розміщення курсу	Google диск «Безпека життєдіяльності та цивільний захсит» https://drive.google.com/drive/folders/1-00zud6ffjizyj9E-d1JydnpvurLjc1o?usp=drive_link
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00;

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ПР 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p>
Місце дисципліни в логічній схемі	<p>Знання та вміння, здобуті під час вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист», слугуватимуть базою для подальшого вивчення професійно орієнтованих дисциплін управлінського та фінансово-економічного спрямування, зокрема пов'язаних зі статистичними методами аналізу, менеджментом, фінансами та управлінням ризиками, а також для виконання курсових і бакалаврських кваліфікаційних робіт.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Вступ до безпеки життєдіяльності та цивільного захисту</p> <p>Тема 2. Основи законодавства з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.</p> <p>Тема 3. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно–функціональна структура захисту населення та адміністративно – територіальних одиниць у нс.</p> <p>Тема 4. Мінна безпека.</p> <p>Тема 5. Пожежна безпека.</p> <p>Тема 6. Правила пожежної та техногенної безпеки в Україні.</p> <p>Тема 7. Домедична допомога.</p> <p>Тема 8. Ознаки ураження БОР, високотоксичними хімічними речовинами, компонентами запальної зброї та ракетного палива.</p> <p>Тема 9. Електробезпека.</p>
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Основні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року із змінами від 8 грудня 2004 р.: Офіц. видання. К.: «Ін Юре», 2006 р. 2. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403–VI. 3. Навчальний посібник з дисципліни «Безпека життєдіяльності та

- цивільний захист»: навч. посіб. Дніпро: ПП Вахмістров О.Є., 2022. 148 с.
4. Стиценко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посібник. Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с.
5. Безпека життєдіяльності та охорона праці. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти із галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право». Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 219 с.
6. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 р. № 457.
7. Постанова КМУ від 9 січня 2014 р., № 11. Про створення Єдиної Державної Системи Цивільного Захисту (ЄДСЦЗ).
8. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.08.2018 № 658 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій».
9. Науково-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності. Матеріали з питань мінної безпеки та надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nmc.dsns.gov.ua/pl/katalog-materialiv-bezpeka-minna-bezpeka-nadzvicaini-situaciyi>
10. Правила пожежної безпеки в Україні: Наказ МВС України від 30 грудня 2014 № 1417. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15>
11. Наказ МВС України від 11.2018 № 879 „Про затвердження Правил техногенної безпеки”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18/print>
12. Волянський П. Б., Гринзовський А. М., Гур'єв С. О. та ін. «Домедична допомога на місці події: практичний посібник» / за заг. ред. проф. П. Б. Волянського та проф. С. О. Гур'єва. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 224 с.
13. Ознаки ураження БОР, високотоксичними хімічними речовинами, компонентами запальної зброї та ракетного палива [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://virt.ldubgd.edu.ua/pluginfile.php/283148/mod_resource/content/1/Симптоми_Перша%20допомога.pdf (дата звернення: 16.12.2025).
14. Жидецький В. Ц. «Основи охорони праці». Львів: Афіша, 2005. – 349 с.
15. Іванов В. Г., Дзюндзюк Б. В., Александров Ю. М. «Охорона праці в електроустановках». Київ: АТ «ОКО», 1994. 226 с.
16. ДНАОП 0.00-1.21-98. «Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dnop.kiev.ua> (дата звернення: 16.12.2025).
17. ДНАОП 1.1.10-1.01-97. «Правила безпечної експлуатації електроустановок» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dnop.kiev.ua> (дата звернення: 16.12.2025).
18. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. – Київ: Укрархбудінформ, 2001. 118 с.

Допоміжні джерела

1. Виговська Т. В. Екологічний вплив ракетної техніки на довкілля // Екологічний вісник. 2006. № 1. С. 18-20.
2. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки:

	<p>підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 120 с.</p> <p>3. Знай та умій. Практичні рекомендації щодо дій населення в екстремальних ситуаціях. Хмельницький: НМЦ цивільного захисту та життєдіяльності Хмельницької області, 2006. 70 с.</p> <p>4. Іванова І. В. Безпека життєдіяльності: навчально-контролюючі тести / В. Іванова, В. М. Заплатинський, С. П. Гвоздій. Київ: Саміт-книга, 2005. – 148 с.</p> <p>5. Кулалаєва Н. В. Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи та безпечно використання: навч. посіб. / Н. В. Кулалаєва, В. О. Михайлюк, Халмурадов. Київ, 2011. 189 с.</p> <p>6. Панкратов О. М. Безпека життєдіяльності людини у надзвичайних ситуаціях: навчальний посібник / О. М. Панкратов, О. К. Міляєв. Київ: КНЕ, 2008. 232 с.</p> <p>7. Пожежна безпека будівель та споруд / Кулешов Н. І., Уваров Ю. В., Оле Л., Пустомельник В. П., Єгурнов Ф. І. Харків, 2004. 271 с.</p> <p>8. Стеблюк М. І. Цивільна оборона та цивільний захист: підручник. Київ: Знання-Прес, 2007. 487 с.</p>
--	---

Навчальний контент

Методи навчання та форми поточного контролю	<p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) створення проблемних ситуацій; 3) слайдова презентація; 4) експрес-опитування, діалог, дискусія, вікторина Kahoot; 5) методи активного слухання та методи зворотного зв'язку. <p>На семінарських заняттях застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) вирішення ситуаційних завдань та кейсів із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 3) методи активного слухання, диференціації та методи рефлексії. <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне або електронне (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу; 2) усне або електронне (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) виконання практичних завдань із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 4) захист підготовленої презентації.
Лекційні заняття	<p style="text-align: center;">Лекційне заняття 1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Вступ до безпеки життєдіяльності та цивільного захисту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ. 2. Основні статистичні дані виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. 3. Терміни та визначення. 4. Предмет Безпеки життєдіяльності та Цивільного захисту. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 2</p> <p style="text-align: center;">Тема 2. Основи законодавства з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту. 2. Кодекс цивільного захисту України. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 3</p> <p style="text-align: center;">Тема 3. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно–функціональна структура захисту населення та адміністративно – територіальних одиниць у нс</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. 2. Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 4</p> <p style="text-align: center;">Тема 4. Мінна безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття та визначення пожежної у сфері мінної безпеки. 2. Особливості розмінування. 3. Основні види вибухонебезпечних предметів в Україні. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 5</p> <p style="text-align: center;">Тема 5. Пожежна безпека</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи теорії розвитку та припинення процесу горіння. 2. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств та організацій <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 6</p> <p style="text-align: center;">Тема 5. Правила пожежної та техногенної безпеки в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила Пожежної безпеки в Україні. 2. Правила техногенної безпеки. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 7</p> <p style="text-align: center;">Тема 7. Домедична допомога</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні правила надання домедичної допомоги. 2. Надання домедичної допомоги. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 8</p> <p style="text-align: center;">Тема 8. Ознаки ураження БОР, високотоксичними хімічними речовинами, компонентами запалювальної зброї та ракетного палива.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розпізнавання хімічних загроз. 2. Принципи першої допомоги. 3. Різновиди БОР <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 9</p> <p style="text-align: center;">Тема 9. Електробезпека</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. 2. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. 3. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. 4. Системи засобів і заходів безпечної експлуатації електроустановок. 5. Кваліфікаційні групи з електробезпеки електротехнічного персоналу.
<p>Семінарські заняття</p>	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 1</p> <p>Тема 1. Вступ до безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.</p> <p>Питання для усного опитування та дискусії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є предметом вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист»?

2. Яка мета вивчення навчальної дисципліни БЖД та ЦЗ?
3. Які основні завдання стоять перед навчальною дисципліною БЖД та ЦЗ?
4. Які основні закони України входять до законодавчої бази безпеки життєдіяльності?
5. Що визначає Кодекс цивільного захисту України?
6. Які чинники призводять до небезпечної поведінки людини?
7. Які види надзвичайних ситуацій виділяють за класифікацією ДК 019:2010?
8. Як за рівнями поділяються надзвичайні ситуації в Україні?
9. Які статистичні тенденції спостерігались у 2024 році щодо кількості НС порівняно з 2023 роком?
10. У яких регіонах України у 2024 році зафіксовано найбільшу кількість НС?
11. Які основні причини зростання кількості природних НС у 2024 році?
12. Яке визначення поняття «безпека» подано у стандарті ДСТУ 2293–99?
13. Як визначається поняття «небезпека» в контексті безпеки життєдіяльності?

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 3 бали.
- 3) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 1 – 1 бал.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Основи законодавства з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту

Питання для усного опитування та дискусії

1. Що таке «цивільний захист» згідно з Кодексом ЦЗ України?
2. Дайте визначення термінів: аварія, катастрофа, евакуація, оповіщення.
3. Які завдання виконує єдина державна система цивільного захисту?
4. Що таке зона можливого ураження і зона надзвичайної ситуації?
5. Які науки формують наукову базу дисципліни «Безпека життєдіяльності»?
6. У чому полягає ризик-орієнтований підхід у сфері безпеки?
7. Які основні напрямки діяльності держави щодо захисту населення від НС визначені законодавством?

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал
- 2) вирішення кейсів із застосуванням сучасних інформаційних технологій – 1 бал;
- 3) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 2 бали.

4) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 2– 1 бал.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно–функціональна структура захисту населення та адміністративно – територіальних одиниць у надзвичайних ситуаціях.

Питання для усного опитування та дискусії

1. Що таке НС, які її ознаки, що призводить до виникнення НС?
2. Яким документом класифіковано НС, як вони поділяються згідно з цим документом?
3. На скільки рівнів класифіковано НС згідно з постановою КМУ? Які належать до загальнодержавного рівня?
4. На скільки рівнів класифіковано НС згідно з постановою КМУ? Які належать до регіонального рівня?
5. На скільки рівнів класифіковано НС згідно з постановою КМУ? Які належать до місцевого рівня?
6. На скільки рівнів класифіковано НС згідно з постановою КМУ? Які належать до об'єктового рівня?
7. Які НС мають техногенний характер?
8. Які НС мають природний характер?
9. Які НС мають соціально-політичний характер?
10. Які НС мають природний характер?
11. Що таке квадрат небезпек, умовні позначення на квадраті.
12. Яким документом прийнято створення ЄДСЦЗ? Які завдання виконує ЄДСЦЗ?
13. На які рівні і підсистеми поділяється ЄДСЦЗ?
14. Як поділяються координуючі органи ЄДСЦЗ, що до них належить?
15. Як поділяються постійні органи управління з питань техногенно-екологічної безпеки, ЦЗ та НС? Що до них належить?

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал
- 2) вирішення ситуаційних завдань зі складання бібліографії – 1 бал;
- 3) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 2 бали.
- 4) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 3– 1 бал.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Мінна безпека

Питання для усного опитування та дискусії

1. Що означає термін «мінна безпека»?
2. Чому навіть старі боєприпаси, що пролежали десятки років, залишаються небезпечними?
3. Хто має право знешкоджувати розтяжки та інші вибухонебезпечні предмети?
4. Назвіть приклади країн, де розмінування триває досі.
5. Які особливості розмінування у Хорватії та Лаосі?
6. Чим гуманітарне розмінування відрізняється від військового?

7. Які етапи включає процес гуманітарного розмінування?
8. Яка середня продуктивність сапера на день?
9. Скільки приблизно потенційно забруднених територій є в Україні?
10. Як замінованість впливає на економіку країни?
11. Скільки коштує розмінування одного гектара території в Україні (за даними на 2025 рік)?
12. Які види вибухонебезпечних предметів найчастіше трапляються в Україні?
13. Що таке касетні (кластерні) боєприпаси і чим вони небезпечні?
14. У яких місцях найчастіше можуть ховатися вибухонебезпечні предмети?
15. Який шлях пересування є найбезпечнішим у районах можливого мінування?
16. Які існують офіційні та неофіційні знаки, що попереджають про мінну небезпеку?
17. Назвіть три основні правила поведінки при виявленні вибухонебезпечного предмета.
18. Яку інформацію потрібно повідомити під час дзвінка на номер **101**?
19. Які категорії населення є найбільш вразливими до мінних ризиків?
20. Які дії потрібно виконати, якщо ви стали свідком того, як людина постраждала від міни чи нерозірваного боєприпасу?

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 3 бали.
- 3) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 4– 1 бал

Семінарське заняття 5 Тема 5. Пожежна безпека

1. Що таке пожежа та які її основні характеристики?
2. Назвіть три умови, необхідні для виникнення горіння.
3. У чому полягає різниця між повним і неповним горінням?
4. Які бувають види горіння за швидкістю поширення полум'я?
5. Назвіть основні стадії процесу горіння.
6. Які існують зони в осередку пожежі?
7. Які небезпечні та шкідливі фактори пожежі впливають на людину?
8. Що таке температура спалаху, займання та самозаймання?
9. Як класифікують речовини за горючістю?
10. Чим відрізняються легкозаймисті, середньозаймисті та важкозаймисті речовини?
11. Що таке нижня та верхня концентраційні межі поширення полум'я?
12. Які заходи належать до системи попередження вибухів і пожеж?
13. У чому полягає призначення системи протипожежного та противибухового захисту?
14. Що характеризує межу вогнестійкості конструкції?
15. Які види заходів пожежної безпеки належать до організаційних, технічних, експлуатаційних та режимних?

16. Назвіть основні методи припинення горіння.
17. Які речовини використовують як вогнегасні засоби?
18. У яких випадках заборонено гасити пожежу водою?
19. Які типи вогнегасників існують і для чого кожен призначений?
20. Яка відповідальність передбачена за порушення правил пожежної безпеки?

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 3 бали.
- 3) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 5 (захист підготовленої презентації) – 1 бал.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Правила пожежної та техногенної безпеки в Україні

Питання для усного опитування та дискусії

1. Яким нормативним актом затверджені Правила пожежної безпеки в Україні?
2. Яка головна мета Правил пожежної безпеки?
3. Хто несе відповідальність за дотримання пожежної безпеки на об'єктах?
4. Які вимоги встановлюються до утримання будівель і приміщень щодо пожежної безпеки?
5. Які основні обов'язки працівників у сфері пожежної безпеки?
6. Що включає система запобігання пожежам на підприємстві?
7. Які види інструктажів із пожежної безпеки проводяться на підприємстві?
8. Як забезпечується утримання евакуаційних шляхів і виходів?
9. Які вимоги висуваються до зберігання горючих матеріалів і речовин?
10. Які правила поведінки з електроустановками для запобігання пожежам?
11. Що забороняється робити під час проведення вогневих робіт?
12. Як визначається категорія приміщень за вибухопожежною небезпекою?
13. Які вимоги до наявності та обслуговування первинних засобів пожежогасіння?
14. У чому полягає поняття «техногенна безпека»?
15. Якими нормативними актами регулюється техногенна безпека в Україні?
16. Назвіть основні заходи щодо запобігання техногенним аваріям.
17. Як забезпечується захист персоналу під час техногенних аварій?
18. Які вимоги встановлені до систем оповіщення та евакуації людей?
19. Яка відповідальність передбачена за порушення правил техногенної безпеки?
20. Як взаємодіють системи пожежної та техногенної безпеки на рівні об'єкта господарювання?

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових

завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 3 бали.

3) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 6 – 1 бал.

Семінарське заняття 7

Тема 6. Домедична допомога

Питання для усного опитування та дискусії

1. Техніка накладання турнікету однією рукою.
2. Техніка накладання кровоспинного джгута типу Есмарх.
3. Техніка накладання імпровізованого кровоспинного джгута (закрутки).
4. Техніка іммобілізації переломів кісток.
5. Техніка накладання оклюзійної пов'язки.
6. Домедична допомога в разі раптової зупинки серця та серцевого нападу.
7. Техніка визначення в постраждалого свідомості.
8. Техніка проведення серцево-легеневої реанімації (СЛР).

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) робота в командах: обговорення та презентація методів наукових досліджень – 2 бали
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 2 бали.
- 3) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 6 – 1 бал.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Ознаки ураження БОР, високотоксичними хімічними речовинами, компонентами запалювальної зброї та ракетного палива

Питання для усного опитування та дискусії

1. Що називають хімічним інцидентом?
2. Які загальні ранні ознаки ураження токсичними хімічними речовинами?
3. Чому важливо розпізнавати ознаки ураження у перші хвилини?
4. Які кроки включає принцип «розпізнавання і оцінка небезпеки»?
5. Що означає АВС-підхід у домедичній допомозі? Які дії включає забезпечення прохідності дихальних шляхів (А)?
6. Що слід робити при зупинці дихання постраждалого (В)?
7. Що включає підтримка кровообігу (С)?
8. Що таке деконтамінація і коли вона проводиться?
9. Що таке сортування постраждалих і навіщо воно потрібне?
10. Які сортувальні категорії існують і чим вони відрізняються?
11. Які ознаки дозволяють віднести постраждалого до категорії Т1?
12. Які токсичні речовини належать до нервово-паралітичних агентів?
13. Які симптоми характерні для ураження зарином або VX?
14. Чим проявляється ураження очей сльозогінними речовинами?
15. Які основні симптоми ураження хлором або фосгеном?
16. Чим відрізняється дія синильної кислоти від інших отруйних речовин?
17. Що таке тепловий удар і як він пов'язаний із ЗІЗ?
18. Які дії необхідно виконати при підозрі на тепловий удар?

	<p>19. Які методи охолодження рекомендується застосовувати при перегріванні?</p> <p style="text-align: center;">Методи навчання та форми поточного контролю</p> <p>1) вирішення ситуаційних завдань зі складання бібліографії – 2 бали;</p> <p>2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 2 бали.</p> <p>3) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 8 – 1 бал.</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття 9 Тема 9. Електробезпека</p> <p style="text-align: center;"><u>Питання для усного опитування та дискусії</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке електробезпека і яку мету вона має? 2. Які види дії електричного струму на організм людини існують? 3. У чому полягає термічна дія електричного струму? 4. Що розуміють під електролітичною дією струму? 5. Які ушкодження характерні для механічної дії струму? 6. У чому проявляється біологічна дія електричного струму? 7. Які місцеві електротравми є найпоширенішими? 8. Що таке електричні знаки та як вони утворюються? 9. У яких випадках виникає металізація шкіри? 10. Чому електричний удар є найнебезпечнішим видом електротравм? 11. Охарактеризуйте ступені електричного удару. 12. Що таке клінічна смерть і скільки триває її період? 13. Які порогові значення сили струму вважаються критичними? 14. Як впливає частота струму на тяжкість ураження? 15. Які шляхи проходження струму є найнебезпечнішими? 16. Як класифікуються приміщення за ступенем небезпеки ураження струмом? 17. Що таке захисне заземлення і в яких випадках воно застосовується? 18. Чим відрізняється занулення від заземлення? 19. Що таке захисне вимикання і для чого воно потрібне? 20. Які існують кваліфікаційні групи з електробезпеки та їх призначення? <p style="text-align: center;">Методи навчання та форми поточного контролю</p> <p>1) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 3 бали.</p> <p>3) рефлексія за результатами виконання самостійної роботи з теми 9 (захист підготовленого акту електричного аудиту) – 2 бали.</p>
<p style="text-align: center;">Самостійна робота студентів</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Вступ до безпеки життєдіяльності та цивільного захисту Завдання 1.</p> <p>Підготуйте презентацію щодо динаміки виникнення надзвичайних ситуацій в Україні та їх наслідків. – 2 бали.</p> <p style="text-align: center;">Методичні рекомендації до виконання завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оберіть 2–3 показники, що характеризують надзвичайні ситуації в Україні (кількість НС, постраждалих, матеріальні збитки тощо). 2. Знайдіть офіційні статистичні дані за останні 5–10 років,

використовуючи ресурси ДСНС України та інші офіційні джерела.
3. На слайдах презентації подайте числові значення показників та зробіть узагальнені висновки щодо тенденцій.

Тема 2. Основи законодавства з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту

Завдання 2.

Підготуйте презентацію з аналізу одного з нормативно-правових актів у сфері безпеки життєдіяльності та цивільного захисту. – 2 бали.

Методичні рекомендації до виконання завдання

1. Оберіть один закон або підзаконний акт (Кодекс цивільного захисту України, Закон України «Про охорону праці» тощо).
2. Визначте його мету, сферу дії та основні положення.
3. У презентації покажіть практичне значення обраного нормативного акта для діяльності менеджерів або фінансистів.

Тема 3. Менеджмент безпеки та організаційно-функціональна структура захисту населення

Завдання 3.

Підготуйте презентацію щодо системи управління цивільним захистом в Україні. – 2 бали.

Методичні рекомендації до виконання завдання

1. Оберіть один рівень управління (державний, регіональний або місцевий).
2. Охарактеризуйте основні органи управління та їхні функції.
3. Візуалізуйте структуру управління та зробіть висновки щодо ефективності менеджменту безпеки.

Тема 4. Мінна безпека

Завдання 4.

Підготуйте презентацію щодо мінної небезпеки та правил безпечної поведінки населення. – 2 бали.

Методичні рекомендації до виконання завдання

1. Оберіть 2–3 типи вибухонебезпечних предметів.
2. Опишіть їх характерні ознаки та потенційну загрозу.
3. На слайдах подайте алгоритм дій населення у разі виявлення підозрілих предметів.

Тема 5. Пожежна безпека

Завдання 5.

Підготуйте презентацію щодо причин виникнення пожеж та їх наслідків. – 2 бали.

Методичні рекомендації до виконання завдання

1. Оберіть 2–3 основні причини виникнення пожеж (побутові, виробничі, техногенні).
2. Наведіть статистичні дані щодо пожеж в Україні.
3. Запропонуйте профілактичні заходи щодо запобігання пожежам.

Тема 6. Правила пожежної та техногенної безпеки в Україні

Завдання 6.

Підготуйте декларацію відповідності матеріально технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки. – 2 бали.

Методичні рекомендації до виконання завдання

1. Оберіть тип об'єкта (навчальний заклад, офіс, підприємство).
2. Визначте основні вимоги пожежної та техногенної безпеки для нього.
3. Оформіть декларацію відповідно до вимог.

Тема 7. Домедична допомога

	<p style="text-align: center;">Завдання 7.</p> <p>Підготуйте презентацію щодо алгоритму надання домедичної допомоги при одному з невідкладних станів. – 2 бали.</p> <p style="text-align: center;">Методичні рекомендації до виконання завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оберіть один невідкладний стан (кровотеча, перелом, втрата свідомості тощо). 2. Опишіть послідовність надання домедичної допомоги. 3. Використовуйте схеми або ілюстрації для наочності. <p style="text-align: center;">Тема 8. Ознаки ураження БОР та високотоксичними речовинами</p> <p style="text-align: center;">Завдання 8.</p> <p>Підготуйте презентацію щодо ознак ураження небезпечними хімічними речовинами та дій у разі загрози. – 2 бали.</p> <p style="text-align: center;">Методичні рекомендації до виконання завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оберіть одну групу небезпечних речовин. 2. Охарактеризуйте основні симптоми ураження. 3. Запропонуйте заходи індивідуального та колективного захисту. <p style="text-align: center;">Тема 9. Електробезпека</p> <p>Завдання 9.</p> <p>Підготуйте електричного аудиту приміщення. – 2 бали.</p> <p>Методичні рекомендації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оберіть приміщення. 2. Проаналізуйте стан електроустановки. 3. Заповніть акт відповідно до зразку.
--	---

Політика та контроль

<p>Політика щодо дефайнів та здобуття балів за пропущені заняття</p>	<p>Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158)</p> <p>Перескладання лекції: виконання завдання за темою пропущеної лекції.</p> <p>Перескладання семінарських занять: усне опитування по питаннях семінару.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p style="text-align: center;">Питання для підсумкового контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На скільки рівнів класифіковано надзвичайні ситуації згідно з Постановою КМУ? 2. Яким документом класифіковано надзвичайні ситуації та як вони поділяються згідно з ним? 3. Що таке надзвичайна ситуація, які її ознаки та причини виникнення? 4. Які надзвичайні ситуації мають техногенний характер? 5. Які науки формують наукову базу дисципліни «Безпека життєдіяльності»? 6. Яка мета вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист»? 7. Які основні завдання стоять перед навчальною дисципліною БЖД та ЦЗ? 8. Що є предметом вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист»? 9. Яке визначення поняття «безпека» подано у стандарті ДСТУ 2293–99? 10. На яких основних законах ґрунтується законодавство з безпеки

життєдіяльності?

11. Які основні закони України входять до законодавчої бази безпеки життєдіяльності?

12. Які основні закони входять до законодавчої бази охорони навколишнього природного середовища?

13. Які принципи державної політики у сфері охорони праці?

14. Що визначає Кодекс цивільного захисту України?

15. Коли був прийнятий і коли набрав чинності Кодекс цивільного захисту України?

16. Які режими функціонування має Єдина державна система цивільного захисту?

17. Які сили і засоби належать до складу Єдиної державної системи цивільного захисту?

18. Які документи розробляються у процесі планування заходів цивільного захисту?

19. Хто несе відповідальність за дотримання пожежної безпеки на об'єктах?

20. Яка відповідальність передбачена за порушення правил пожежної безпеки?

21. Яка відповідальність передбачена за порушення правил техногенної безпеки?

22. Що таке пожежа та які її основні характеристики?

23. Назвіть три умови, необхідні для виникнення горіння.

24. Які небезпечні та шкідливі фактори пожежі впливають на людину?

25. У яких випадках заборонено гасити пожежу водою?

26. Які заходи належать до системи попередження вибухів і пожеж?

27. Які речовини використовують як вогнегасні засоби?

28. Які види інструктажів із пожежної безпеки проводяться на підприємстві?

29. Яким нормативним актом затверджені Правила пожежної безпеки в Україні?

30. Які правила поведінки з електроустановками для запобігання пожежам?

31. Як забезпечується утримання евакуаційних шляхів і виходів?

32. Що таке електробезпека і яку мету вона має?

33. Які види дії електричного струму на організм людини існують?

34. Що таке захисне заземлення і в яких випадках воно застосовується?

35. Що означає термін «мінна небезпека»?

36. Які дії потрібно виконати, якщо ви стали свідком того, як людина постраждала від міни?

37. Хто має право знешкоджувати розтяжки та інші вибухонебезпечні предмети?

38. Які етапи включає процес гуманітарного розмінування?

39. Які особливості розмінування у Хорватії та Лаосі?

40. Які основні симптоми ураження хлором або фосгеном?

41. Ознаки ураження високотоксичними хімічними речовинами та порядок дій у разі загрози.

42. Що таке тепловий удар і як він пов'язаний із засобами індивідуального захисту?

43. Які методи охолодження рекомендується застосовувати при перегріванні?

44. Дії при тепловому або сонячному ударі.

45. Які чинники призводять до небезпечної поведінки людини?

46. Що означає АВС-підхід у домедичній допомозі?

	<p>47. Що таке сортування постраждалих і навіщо воно потрібне?</p> <p>48. Алгоритм дій при кровотечі.</p> <p>49. Надання допомоги при зупинці дихання.</p> <p>50. Порядок проведення серцево-легеневої реанімації.</p> <p>51. Послідовність дій при втраті свідомості.</p> <p>52. Алгоритм дій при отруєнні чадним газом.</p> <p>53. Домедична допомога при закритому переломі кінцівки.</p> <p>54. Перша допомога при переломах кінцівок.</p> <p>55. Домедична допомога при обмороженні.</p>
Критерії оцінювання	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158)</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf)</p>
Можливість визнання результатів неформальної освіти	<p>Здобувачу вищої освіти визнаються результати участі у онлайн-тренінгах за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики онлайн курсу.</p> <p>Здобувачу вищої освіти можуть визнаватись результати участі у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо. Кількість зарахованих балів залежить від тривалості та тематики заходу.</p> <p>Здобувачу вищої освіти за участь у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, зараховується 10 балів за самостійну роботу.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)</p>
Зворотній зв'язок	<p>1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.</p>

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

РОЗРОБНИК В. о. доцента кафедри філософії, соціально - гуманітарних наук та фізичного виховання, доктор філософії з цивільної безпеки

Максим ГАЙДУК

СХВАЛЕНО рішення кафедри філософії, соціально - гуманітарних наук та фізичного виховання, «18» жовтня 2025 року, протокол №3.